КОНТР-РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ.

В. Левинський

Робітництво Росії — се була перша й головна рухова сила великої революції. З ним разом у кровавий бій проти царату пішло селянство і в значній мірі дрібне міщанство. Се ті три сили, що вибороли російську революцію, що здобули волю в Росії. Та на перекір всякій льоґіці до власти в новій Росії прийшли не заступники революційного робітництва і селянства а представники тих кляс, що весь час до революції і навіть підчас її самої **грали контр-революційну ролю.** Ґучков і Мілюков — октябрист і кадет дістали в свої руки фактичну власть над революційною Росією. А в їх кабінеті не знайшов ся ні один революційний соціяліст. Одно тільки місце уступлено представникови російського дрібного міщанства — Керенському.

Революція одначе не скапітулювала. Вона була представлена в Радах (Совѣтах) робітничих і салдатських депутатів усеї Росії. Петроградська Рада здобула собі відразу авторітет революційної власти в Росії. Вона фактично мала право контролї над міністерством Мілюкова.

Так станули **проти себе** дві сили, між якими не могло бути згоди з огляду на дальший розвиток революції, з огляду на протилежні собі інтереси. Як собі не хочете Ґучков був майже явним противником републики. Аджеж октябрист Родзянко хотів ратувати престол бувшого царя і то в останній хвилї, коли він падав. Таксамо Мілюков був противником революції. Він надів на себе маску републиканця, бо сього вимагав момент політичний, але був се рішучий, як тепер виявилось, приклонник конституційної монархії. Між републиканською Радою робітничих і салдатських депутатів а контр-революційним міністерством Мілюкова зразу мусїло прийти до конфлікту. Він виник на ґрунті заграничної і военної політики Росії. Рада проголосила клич: Мир без анексій, без контрибуції і военних відшкодовань! Мир на засаді самоозначеня народів! Та чи такого миру міг бажати собі Мілюков і Ґучков? Він іґнорував Раду і торжественно складав кілька разів державам антанту заяви, що його военні цїли, були не тільки цїлями царської Росії, але такої і нової. Царгород, Арменія, Галичина, війна до кінця, до побіди — се були кличі заграничної і военної політики Мілюкова і Ґучкова. Сила Ради була в данім моментї більша як сих двох контр-революціонерів. Вони пішли собі. На їх місце прийшли поміркованї соціялїсти ("оборонцї"), які однак в новому міністерстві творили значну меншість в порівнаню з о ставшими кадетами. До великого впливу і значіня в новому кабінеті приходить Керенський.

Дальший хід російської революції стане нам більш зрозумілий, коли приглянемо ся політичним і соціяльним уґрупованям революції і контр-революції.

Тими суспільними верствами, на яких опирала ся і опираєть ся досї контр-революція є: поміщики, капіталїсти-промисловцї і банкирі, бюрократія і церква. Праве крило контр-революції — се всї ті політичні партії і ґрупи, що до революції мали власть в своїх руках, від чорносотенців до октябристів. Коли з вибухом революції голос їх затих, хоч Родзянко, Шульґін, Пуришкевич не перестрашились перевороту в Росії, то се не значить, щоби вони цїлком щезли. Їх заподохано, розбито, здезорґанізовано; але вони істнують і не дали зовсїм за програну. Лїве крило контр-революції творять кадети, себто партія "народної свободи". Всї ті партії були панами Думи. І не диво, що їх всї змагання в часї революції були направлені на те, аби скликати Думу, щоби таким чином мати інституцію, через яку вони моглиб публично говорити і вести аґітацію.

Середну лїнію в російській революції займають так зв. "соціял-патріоти", цїлий ряд політичних течій від трудовиків до Плєхановцїв і правого крила меншевиків з Даном і Церетелї на чолї. Їх політичний клич: оборона Росії та веденє війни до побідного кінця. Вони приклонники републики — се найкраще показалось після здушеня державного замаху Корнїлова. Вони проти імперіялїстичної політики, але стоять цїлком на ґрунтї буржуазного російського патріотизму. І се зближує їх цїлком до кадетів, до контр-революційної партії. Вони йдуть разом з ними, точнїйше сказати, вони сьвідомі або несьвідомі лякеї кадетів, яких участь в правлїню для них лише бажана, без яких не можуть собі ради дати. І тому цїлком природна річ, що російські "соціял-патріоти", яких найкращим представником треба вважати Керенського, пішли разом з російською контр-революцією проти тих політичних течій, що є дійсними представниками російської революції, проти лївого крила російської соціял-демократії (большевики і инші інтернаціоналїстичні течії). Соціяльна основа російського соціял-патріотизму — се в першій мірі дрібна буржуазія (міщанство) городів Росії, далї заможнїйше селянство і ті слої робітництва, що є добре платні і ситуовані, так сказатиб, "робітнича аристократія".

Накінець течії найскрайнїйші російської революції. Се, як ми вже сказали, так зв. інтернаціоналїсти, між якими найсильнїйшою ґрупою є большевики (фракція Лєнїна). Головне, що їх характеризує, се непримиримість супроти буржуазних і дрібноміщанських партій. Їх політичний клич дасть схопитись в отсих словах: Мир хатам, війна палатам! Вони непримиримі вороги імперіялїзму і війни, вони приклонники горожанської війни, вони хотять удержавленя (націоналїзації) средств продукції, хотять дати селянам землю, забрану без відшкодованя у поміщиків, вони явно говорять, що епоха імперіялїзму, якого крах щораз більше зарисовуєть ся в сїй війнї, створює вже передумови для здійсненя соціялїзму. Як Бабеф у великій французькій революції перший підняв кличі комунїзму (його проґрама: загальний добробут, скасоване приватної власности і спільність маєтків), так в сучасній російській революції ролю Бабефа відограє Лєнїн. Ідеї Бабефа в його часи не були популярні, ще не було у Франції ґрунту для пролєтарського соціялїзму і він переплатив свій заговір проти дрібноміщанського директоріяту своєю головою. Але становище Лєнїна в Росії і в інтернаціоналї куди вигіднїйше. На арену історії вийшла вже та кляса, сьвідома своїх інтересів, завдань і цїлий, кляса з'орґанізована, що є поборником всесьвітної революції, революції і соціяльної за здійснене соціялїзму. Се пролєтарські елементи города і села, які в сучасній російській революції відограють першорядну ролю. На них і опирають ся скрайні течії російської революції.

Як з сього представленя річий видко, соціял-патріотичні течії російської революції знайшлись між молотом і ковадлом, між рішучими сторонниками контр-революції і рішучими сторонниками революції. Яку ролю відограли вони вже і далї відограють, не трудно догадуватись.

Тим моментом, що запечатав їх контр-революційну ролю, була офензива Керенського в східній Галичинї.

Чому так?

Три роки війни, веденої царатом вкупі з державами антанту проти союзних держав привели Росію до руїни а таксамо всї инші держави. Від давна робітники й селяни воюючих держав хочуть мира і його рішуче домагають ся. За богато пролито людської крови! За богато сліз материй і жінок і сиріт! За богато людського горя і нужди! Народні маси не хочуть війни. Тими, що її хотять, є і можуть бути тільки сї, що профітують з людської крови, що по трупах мілїонів і по руїнах культури й цивілїзації, йдуть до скріпленя своєї власти і панованя над народнїми масами, до завойованя нових країв, до нових рабунків і зисків. Се міжнародна шайка імперіялїстів.

Коли в Росії побідила революція і народні маси могли свобідно заговорити, вони рішучо висловили ся проти війни. Аджеж Росія в сїй війнї — се одна з тих держав, що найбільші понесла жертви і що найбільше була вмученою війною. Коли Петроградська Рада робітничих і салдатських депутатів проголосила клич "Мир без анексій і контрибуцій"!, то сим Росія перша започаткувала діло заключеня мира воюючими державами. Се був засуд війни! Се було неначе виповіджене послуху анґлїйським імперіялїстам, що поставили собі за цїль, при помочи і коштом инших держав (Франції, Росії і т. д.) знищити свого грізного противника на сьвітовому ринку, Німеччину.

Акцію за миром підняла не тільки "Рада", але головно скрайні елементи російської революції. І ся акція мала успіх. Зазначити належить, що нї большевики, нї жадна инша політична партія в Росії не були сторонниками заключеня сепаратного мира з Німеччиною. І Лєнїн і инші були противниками такого мира. Місію революційної Росії добачували вони в тому, що власне вона повинна зробити належний напір і натиск на Англію і Францію в першій мірі в справі мира. Мира загального, що лїквідував би остаточно сю страшну різню народів.

Чи пішов по сьому шляху Керенський і російський соціял-патріотизм? Нї! Він вибрав якраз противний шлях, яким йшов царат а який вважала теж своїм російська контр-революція. Керенський із своїми соціялїстичними мародерами Церетелї і Скобелевим впали в обійми кадетів і стали слугами контр-революції.

Повна невдача офензиви Керенського, а на неї треба було чекати, означала крах російського соціял-патріотизму. Його могла ратувати тільки диктатура Керенського і війна, яку він виповів... дійсним представникам російської революції, себто інтернаціональним і скрайним її течіям, що були противниками офензиви. Війна ся була тим більше потрібна Керенському, що сила большевиків росла з дня на день і загрожувала йому самому.

І тодї треба було витягнути проти Лєнїна і його партії затроєне й подле оружіє, яке мало принести цїлій течії моральну смерть, яке мало знищити радикально в робітничих масах авторітет і вплив Лєнїна і його партії.

Коли після невдачі офензиви, революційні полки Петрограду разом з 15 тисяч кронштадських матрозів а також робітниками найбільших фабрик Петрограду вийшли 17 липня на вулицю, щоби демонструвати проти правительства Керенського, сей останнїй вислав проти них армію диких козаків, котрі привитали демонструючих оловом машинових карабінів. Кровава лазня, яку справив Керенський робітникам Петрограду 18 липня с. р. запятнувала його на завсїгди в історії російської революції.

Тепер почав ся погром большевиків. Проголошено їх як шпіонів і аґентів Німеччини. Пішли масові арешти провідників большевиків, що цїле своє житє посьвятили робітничій справі. Пішла облава на робітників. Тюрми петроградські переповнились ними. Закрито всї їх ґазети. Проголошено їх як зрадників держави. Орґії справляла нова російська охранка під проводом Бурцева і Алексинського (контрразведка). Не тільки Лєнїн, Зіновєв, Каменев, Троцький і инші, були проголошені аґентами Німеччини, але новоохранник Бурцев не завагав ся кинути пятно підозріня проти людини, яку можна вважати совістю великоруського народу, проти найбільшого нинї російського письменника Максима Ґоркого. Мало того. Орґан кадетів "Рѣчъ", що відограє нинї ролю старого "Нового Времени", розпочала цїлу кампанію проти самого міністра російського с.-р. Чернова, що в кабінеті Керенського видавав ся для поміщиків як міністер рільництва небезпечним, закидаючи і йому нечисті справи з Німеччиною.

Нї тїни правди в усїх обвинуваченях большевиків не було, але цїла погромна аґітація і акція, весь компльот проти них були потрібні для контр-революції і для сьвідомих чи несьвідомих її слуг*).

Керенський тріюмфував над революцією. Погром в східній Галичинї, але побіда над революцією в Петроградї, принесли йому диктатуру.

З сього моменту починаєть ся явна контр-революція в Росії. Її орґії починають шалїти, коли Німцї прорвали фронт в Галичинї і коли розбита російська армія мусїла втікати.

Зберімо факти, які характеризують виразний контр-революційний характер диктатури Керенського.

Народні маси, робітники й селяни Росії хочуть мира. Їм кажуть воювати в інтересї російських, анґлїйських і французьких імперіялїстів. Кличі революції — хлїба! землї! волї! Робітників Петрограду годують замість хлїбом оловом. Селянам Росії не дають обіцяної "землї", кажуть їм чекати і не ворохобити ся а натомість уряд Керенського бере в опіку поміщицькі землї, та освячує приватну власність як святу. Здаєть ся, що російська революція виборола волю в Росії, але найкращих борців пролєтаріяту сажають в тюрми, як за добрих царських часів, революційні робітничі ґазети закривають, робітничі орґанізації розбивають і громлять при помочи новоохранників і козаків. Диктатор Керенський шукає опору не в робітничих масах, але опираєть ся на тих суспільних верствах, що становлять основу контр-революції. Подумайте тільки, Лєнїна, Троцького, Луначарського і инших велять арештувати, але Горемикини, Маркови, Замисловскі, Пуришкевичі, Савенки, Евлогії на волї! Большевитську "Правду" і инші ґазети сеї партії а також Горького "Новую Жизнь" закривають і цїлий ряд робітничих рев. ґазет, але виходять "Новое Время", Кіевлянинъ", "Русская Воля" (основана Протопоповим), "Рѣчъ" і т. д. Сього рода факти можна би продовжувати в нескінченість. Можна їх хиба доповнити картиною на фронтї. Скасовану кару смерти заведено назад на фронтї проти волї і протесту цїлої демократії. Тисячні маси салдат розстріляно. Заборонено займати ся політикою. З салдатами почали обходити ся як з собаками, які призначені тільки на те, аби їх гнати нагайкою і машиновими карабінами в огневу лїнію.

А в области національної політики Керенського?

Він не тільки стає на становищі "єдиної і неподїльної Росії", але грозить "инородцям", і особливо таким як Фінляндцї і Українцї. Він розганяє фінляндський сойм силою і заводить в краю виїмковий стан і обсаджує його військом. Він ломить угоду заключену з Українцями, та велить обсадити Київ донськими козаками.

Се є нещасна картина контр-революції.

Але помилив би ся той, хто думав би, що Керенський, жертвуючи інтересами робітничих і селянських мас і інтересами революції, та "розгромивши" большевиків потрафив догодити кадетам, себто контр-революції. Нї! Для контр-революції Керенський видав ся недогідною людиною. Він все таки був чужим. І хоч загнав ся сей дрібноміщанський демократ в обійми кадетів і контр-революції, він все таки не міг зірвати цїлковито з демократією.

Се жальке його становище виявив вповнї московський національний з'їзд, на який запросив Керенський всїх нотаблїв контр-революційної і соціял-патріотичної Росії, щоби вони "висказали ся" проти внїшного і внутрішного ворога та щоби тут в старій білокаменній Москві "можна було по русски виплакати ся", як писав один жидівсько-патріотичний шмок в "Русскій Вол-ї". Диктатор Росії думав, що тут привитають його як спасителя Росії, як "вибраного з поміж вибраних", що обдарують його необмеженим довірєм. Але грубо він в сьому завів ся. Коли робітники-революціонери Москви в день нарад конґресу проголосили загальний страйк, коли коло Керенського зібрала ся меншість з'їзду, меншість "соціял-патріотична", то більшість його — кадети і т. д. знайшла собі вже "свого" чоловіка, начального вожда військ, ґен. Корнїлова, котрий в'їхав в Москву так, як колись в'їзджали тут тільки самодержцї Росії, російські царі. З'їзд подїлив ся виразно на два табори. Контр-революційна більшість боготворила нового "вибраного" чоловіка, Корнїлова, — меншість "соціял-патріотична" оплескувала Керенського. Між Керенським і Корнїловим йшла через весь час нарад з'їзду отверта боротьба.

Сей факт показав ясно як на долонї, що в Росії орґанізувалась що раз більше і ширше контр-революція. Довкола Корнїлова, котрий мав в своїх руках армію орґанізувались всї скриті і явні монархісти, кадети, октябристи, націоналїсти, чорносотенцї. Всюди піднимала голову отверта контр-революція.

Щоби вона могла мати успіх, Керенський мусїв бути усунений.

Корнїлов зробив сей енерґічний крок і завізвав Керенського, щоби зложив власть та передав політичну і мілїтарну диктатуру в його руки.

Був се отвертий атентат контр-революції на всї завойованя революції.

На щастє, атентат не вдав ся. Керенський побідив. Контр-революція понесла поражку. Росію проголошено републикою.

Але диктатура Росії спочиває далї в руках Керенського!

Діставши порядну лекцію від кадетів, яких фактично був досї слугою, кудою він тепер піде? Захоче він далї в своїй внїшній і внутрішній політицї оперти ся виключно на силах революції?

Можна в се сумнїватись, хоч видко вже його певний зворот на лїво. В кождім разї, буде се залежати від того, як заховають ся тепер сили революції, робітники й селяни Росії. Найблизша будучність дасть нам відповідь на се преважне питанє.

20. IX., 1917. **В. Левинський**

---

* В орґанї інтернаціональних соціялїстів-революціонерів "Земля і Воля" і орґанї Горького "Новая Жизнь" з 24 липня с. р. появила ся слїдуюча "заява" Лєнїна, Зіновєва і Каменева в справі компльоту проти большевиків:

"Позвольте, Товариші, що ми Вас попросимо о гостинність, бо наслїдком накиненої перешкоди орґан нашої партії не виходить. Часописї певного рода розпочали проти нас тровлю та обвиняють нас в шпіонажі та відносинах до всїх можливих правительств.

З якою легкодушною злочинністю — се не цїлком відповідне, надто слабе слово — ведеть ся сю тровлю, показують слїдуючі факти. Часопись "Живое Слово" заявило, що Лєнїн є шпіоном а відтак з невинною міною в "справленю" подумала ся часопись, нї, Лєнїна не обвиняють в шпіонажі. Насамперед оголошуєть ся сьвідоцтва якогось Ярмоленка а потім приневолені є признати, що се просто не лицює, дошукуватись доказів в сьвідоцтвах такого чоловіка. Виволїкаєть ся назвиско Парвуса, але безлично замовчуєть ся, що нїхто більш енерґічно і більш гостро не засудив Парвуса як нами редаґований "Соціялдемократ" ще в р. 1915 в статї "На границї", в якій пятнуєть ся його як "ренеґата, що лиже чобіт Ґінденбурґа". Кождий, що може читати, знає, або може легко переконати ся, що про які небудь наші політичні чи які инші відносини до Парвуса абсолютно не може бути нїякої мови.

Говорить ся про якусь Суменсон, з якою ми не тільки нїчого спільного не мали, але навіть в свому житю нї раз не бачили. Вмішуєть ся нас в якісь торговельні справи Ганецкого і Куловского, без поданя хочби одного факту, де, коли і як прикривали торговельні справи шпіонажу. А ми самі не тільки безпосередно, але й посередно нїколи не мали нїякого дїла з торговлею, ми не брали навіть нї одної копійки від названих осіб чи то для нас особисто, чи то для партії. Йдуть так далеко, що робить ся нам закид із сього, що нїмецькі часописї перепечатують телеґрами з "Правди", а при тім анї одним словом не згадуєть ся, що "Правда" виходить як заграничний бюлетень в нїмецькій і французькій мовах і що передрук з нього є кождому дозволений.

Се все діеть ся при співдїланю, або за почином такого Алексинського, якого не допущено до Ради роб. і салд. депутатів, якого добре знаєть ся, як злосного клеветника.

Чиж ся дорога, се не дорога морду юстиції?

Розслїджене в центральній екзекутиві всїх Рад умов судового поступованя проти членів Центральної Екзекутиви (себто нас), вносить безперечно елемент порядку в цїлу аферу. Та чи партії меншевиків і соціялїстів-революціонерів візьмуть на себе, помагати сьому мордови юстиції? Нас поставити перед суд, не сказавши, о що нас обвиняють — о шпіонажу, чи револьту? Взагалї ставити перед суд без означеної правної кваліфікації злочину? Перевести проти нас явно тенденційний процес, який має за цїль, перешкодити виборови людий до Установчого Зібраня, про котрих з цїлою певністю знають, що їх кандидатури поставить партія їх? Чи захотять сї партії в передвечерїє скликаня Конституенти дозволити на Драйфусіяду на російській землї?

Найблизша будучність принесе відповідь на сї питаня. Отверте поставлене сих питань вважаємо обовязком вільної преси. Ми не говоримо про буржуазну пресу. Само собою розуміеть ся, що панове Мілюкови таксамо не вірять, що ми є шпіони, або брали нїмецькі гроші, як не вірили Марков і Замисловський, що Жиди пють дїточу кров. Але Мілюкови і Ко. знають, що роблять Н. Лєнїн, Г. Зіновєв і І. Каменев.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO